

ФИНАНСОВО УПРАВЛЕНИЕ И КОНТРОЛ НА СРЕДСТВАТА ОТ ЕС

Учебната дисциплина “Финансово управление и контрол на средствата от ЕС“ на Стопанския факултет на Софийски Университет „Свети Климент Охридски“ е съвместен проект между Стопанския и Юридическия факултети на Университета.

Политиката на сближаване на Европейския съюз е повече от трансфер на европейски средства или инструмент за преразпределение. През настоящия програмен период (2014-2020) тя е важен инструмент за координиране на общите европейски цели и на действията за реализирането им в държавите членки с участието на партньори от всички нива на управление. Настоящата политика на сближаване на ЕС е **инвестиционна политика в средносрочен и дългосрочен план.**

Подобряването на конкурентоспособността на българската икономика, регионалното развитие и ускоряването на процеса по сближаване зависят от **ефективното използване** на европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ) като основен източник на средства за публични инвестиции. **Постигането на общите европейски цели** и въвеждането на тези цели от кохезионните държави членки с участието на партньорите **на всички управленски равнища, изисква координация** между националните и европейските политики, между всички заинтересовани страни на европейско и национално равнище.

Необходими са **прозрачни публични финанси и ясна визия за цялостното развитие на държавата.** Строгата бюджетна дисциплина трябва да бъде спазвана безусловно от конституционните играчи, участващи във финансовата система на всяка държава членка. **Споделеното управление** (чл. 4 от Договора за функциониране на ЕС – ДФЕС; финансовият регламент и регламентите на ЕСИФ) предполага **координация на управлението на средствата от фондовете на ЕС** между всички отговорни институции, укрепване на административния капацитет и добро управление.

Общите европейски цели са представени в стратегия „Европа 2020“. **Координацията** между отделните европейски структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ) на европейско равнище се постига чрез възприемането на РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1303/2013 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 17 декември 2013 година¹. Регламентът отразява „Европа 2020“ чрез 11 тематични цели, които следва да бъдат реализирани чрез фондовете. Координацията на национално ниво на общите европейски и национални цели следва да бъде постигната от отделните членки посредством споразумението за партньорство и индивидуалните програми. **Програмите на кохезионната политика** трябва да дефинират ясни цели и резултати и да включват всички партньори на всички равнища в **координационния процес.** Разчита се на засилено използване на финансовия инженеринг и на експертизата на финансовите и кредитните институции. Същевременно правната и институционална рамка за управлението и

¹ ... за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета.

контрола на ЕСИФ трябва да бъде изградена в съответствие с конституционната уредба и традиции на всяка държава членка. Изброените предизвикателства следва да бъдат отразени по подходящ начин в националните правни системи.

В България **координацията в областта на управлението и контрола** на публичните отношения, възникващи в системата на публичните средства от ЕСИФ, бе постигната чрез приемането на **специален закон за управление на средствата от ЕСИФ (ДВ, бр.101/22.12.2015г.)**, регулиращ **управлението на средствата от ЕСИФ** в България.

В рамките на лекционния курс се придобиват знания, свързани с функционирането на системата на публичните средства от фондовете на ЕС като една от системите на финансовата система на Република България. **Предходното обосновава необходимостта от представяне на обществените отношения, възникващи, развиващи се и погасяващи се в системата, в два аспекта: (1) като съвкупност от финансови правни отношения по управление и контрол; (2) като сбор от държавни органи, които осъществяват финансова дейност.** Целта е да се получат теоретически и практически познания.

Логика на курса:

- **Обща постановка на въпроса: правни основи и източници на обществените отношения** възникващи, развиващи се и погасяващи се в системата на управление и контрол на публичните средства от ЕСИФ и кореспондиращото национално съфинансиране.

- **Бюджет и политики** на ЕС, вкл. обща селскостопанска политика и директни плащания.

- **Основни стратегически и програмни документи на Република България и ЕС в областта на политиката** на сближаване и общата селскостопанска политика; обща характеристика на финансовите правни отношения възникващи, развиващи се и погасяващи се в системата.

- **Субекти на финансовите правни отношения** в системата на публичните средства от ЕСИФ и кореспондиращото национално съфинансиране: управляващи органи, Сертифициращ орган, Одитен орган, Сметна палата, Европейска сметна палата, Министерски съвет, Агенция за държавна финансова инспекция, Министерство на вътрешните работи (АФКОС), Разплащателна агенция, Министерство на земеделието и храните; бенефициери; други.

- **Финансови правни отношения при управлението и контрола на публичните средства** от ЕСИФ в хода на проектния цикъл, обществени поръчки, нередности, финансови корекции.

- **Роля на финансовите и кредитните институции** при управлението на средствата от ЕС и кореспондиращото национално съфинансиране - финансови инструменти; фонд на фондовете; фонд за стратегически инвестиции.

Занятията ще започнат на 12 март 2016г., от 10:00 ч. до 13:00 в аудитория 224 (зала Америка за България) в Ректората.

ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

Тема:	Лектори	Дата
<p>Откриване на лекционния курс</p> <p><u>Тема 1.</u> Източници на финансовите правни отношения в системата на публичните средства от ЕСИФ и кореспондиращото национално съфинансиране</p>	<p>Доц.д-р Теодор Седларски, Декан на СтФ, СУ</p> <p>Доц.д-р Евелина Димитрова,ЮФ, СУ</p> <p>Гл.ас.д-р Савина Михайлова –Големинова, ЮФ, СУ</p>	12.03.2016г.
<p><u>Тема 2.</u> Бюджет и политики на ЕС</p>	<p>Доц.д-р Евелина Димитрова,ЮФ, СУ</p> <p>Гл.ас.д-р Савина Михайлова- Големинова, ЮФ, СУ</p>	12.03.2016г.
<p><u>Тема 3.</u> Обща характеристика на финансовите правни отношения, възникващи, развиващи се и погасяващи се в системата на публичните средства от ЕСИФ и кореспондиращото национално съфинансиране.</p>	<p>Гл.ас.д-р Савина Михайлова –Големинова, ЮФ, СУ</p>	19.03.2016г.
<p><u>Тема 4.</u> Субекти на финансовите правни отношения в системата на публичните средства от ЕСИФ и кореспондиращото национално съфинансиране. Финансова правосубектност на активните и пасивните субекти. Национални контролни и одитни органи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Управляващ орган • Сертифициращ орган • Одитен орган • Координация на управлението • Разплащателна агенция • Сметна палата • АДФИ • МВР-АФКОС • Национална агенция по приходите 	<p>Зорница Русинова- зам.министър на МТСП, УО на ОПРЧР</p> <p>Карина Караиванова- зам.министър на министерство на финансите</p> <p>Димитър Елков, началник отдел Сметна палата</p> <p>Адв.Петя Иванова, САК</p> <p>Гл.ас. д-р Савина Михайлова –Големинова, ЮФ, СУ</p>	<p>26.03.2016г.</p> <p>02.04.2016г.</p> <p>09.04.2016г.</p>
<p>Междинно обобщение върху теми №№ 1, 2, 3, 4</p>		
<p><u>Тема 5</u> Оценка за съответствие със законодателството в областта на държавните помощи и прилагане на режима на държавните помощи. Управляващ орган/администратор на помощ.</p>	<p>Борис Якимов-УО ОПРЧР</p> <p>Гл. ас. д-р Савина Михайлова-Големинова, ЮФ, СУ</p>	16.04.2016г.

<p><u>Тема 6</u> Обществени поръчки, нередности и финансови корекции по отношение на разходите, финансирани от Съюза в рамките на споделеното управление, в случаите на неспазване на правилата за възлагане на обществени поръчки. Европейско и национално законодателство.</p>	<p>Иво Кацаров-изп.директор на Агенция за обществени поръчки, МФ Гл. ас д-р Савина Големинова, ЮФ, СУ</p>	<p>23.04.2016г.</p>
<p><u>Тема 7</u> Практиката на ВАС относно управлението и контрола на оперативните програми.</p>	<p>Соня Янкулова, съдия Върховен административен съд Гл.ас.д-р Савина Михайлова-Големинова, ЮФ, СУ</p>	<p>14.05.2016г.</p>
<p><u>Тема 8</u> Големи инфраструктурни проекти, съфинансирани със средства от ЕС.</p>	<p>Д-р Розалина Козлева, СтФ Гл. ас.д-р Савина Михайлова- Големинова, ЮФ, СУ</p>	<p>21.05.2016г.</p>
<p><u>Тема 9</u> Ролята на финансовите и кредитните институции при усвояването на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (финансов инженеринг, Европейска инвестиционна банка, Европейска банка за възстановяване и развитие, фонд ФЛАГ, фонд на фондовете, кредитни институции). Финансови инструменти по ЕСИФ; фонд за стратегически инвестиции.</p>	<p>Ас.Ирена Младенова, СтФ Гл.ас.д-р Савина Михайлова- Големинова, ЮФ, СУ</p>	<p>28.05.2016г.</p>
<p>Обобщение върху теми №№ 6, 7, 8 и 9</p>		
<p>Общо часове:</p>		<p>30</p>

ЛЕКТОРИ

Проф.д-р Сашо Пенев, Декан на Юридическия факултет на СУ, ръководител катедра „Административноправни науки“

Проф. Пенев е завършил Юридическия факултет на Софийския университет през 1985 г. Има магистратура по проблемите на международното двойно данъчно облагане от Института по международно финансово право при Университета в Хамбург, Германия. Специализирал е в Международния център за подготовка на кадри при ОИСР във Виена, Атинския университет, Университета в Хамбург, Университета в Саарбрюкен.

В Юридическия факултет на Софийския университет е последователно асистент, старши асистент и главен асистент по финансово право в периода 1987 – 2000 г. Доктор по право от 1996 г. Дисертацията му е на тема “Избягване на международното двойно данъчно облагане на доходите и имуществата чрез международни договори”. От 2000 г. е доцент по финансово и данъчно право в Юридическия факултет на Софийския университет. Хабилитационният му труд е на тема “Правен режим на корпоративното подоходно облагане. Аспекти на хармонизацията с правото на ЕС”. От 2012 г. е професор по финансово и данъчно право в Юридическия факултет на СУ В периода 1989 – 1990 г. е експерт в Главно управление на данъчната администрация, от 1992 до 1994 г. е ръководител на отдел „Данъчни спогодби“. Член на Консултативния съвет по законодателството при 39-то и 40-то Народно събрание. Член и председател

	<p>на Правния съвет при Президента на Република България и председател на Комисията за опрощаване на несъбираеми държавни вземания в периода 2002 – 2008 г..</p>
<p>Доц.д-р Теодор Седларски, Декан на Стопанския факултет на СУ</p> 	<p>Доцент Теодор Седларски е преподавател в катедра „Икономика“ към Стопанския факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Ръководител е на създадения през 2012 г. Център за икономически теории и стопански политики към СУ (www.economy.uni-sofia.bg) и съпредседател на Френско-германския център за приложни изследвания по икономика и управление. Академичен директор е на Центъра за икономически стратегии и конкурентоспособност на Софийския университет, афилиран с Института за стратегии и конкурентоспособност към американския университет Харвард. От 2014 г. е национален представител на България в конфигурациите на Програмния комитет на Рамковата програма на Европейския съюз за научни изследвания и иновации "Хоризонт 2020" (Социално предизвикателство 6: Европа в променящия се свят — приобщаващи, новаторски и осъзнати общества)</p> <p>Доц. Седларски чете лекции по икономически теории, институционална икономика, международна икономика, икономика на публичния сектор, пари, банки и финансови пазари. Сред последните му публикации са книгите „Икономически теории (История на икономическата мисъл)“ (2015), „Нова институционална икономика“ (2013), „Институционални аспекти на пазара“ (2013), „Международна икономика“ (2013, в съавторство с Х. Албек),</p>

	<p>„Институционална икономика: възможности и неизползван потенциал“ (2012, в съавторство с Т. Попов).</p>
<p>Доц.д-р Евелина Димитрова, Юридически факултет, СУ член на катедра „Административноправни науки“</p> 	<p>Член на комисията по опрощаване към президента на Република България 2012-2016 г. Член на мандатната комисия на Общото събрание на СУ 2015-2019 г. Заместник председател на Общото събрание на ЮФ</p> <p>Член на Международната данъчна асоциация, клон България. Основни теми на изследване: Данъчно облагане, европейска данъчна интеграция, данък върху добавената стойност, бюджетно право</p>
<p>Гл.ас.д-р Савина Михайлова-Големинова, Юридически факултет на СУ, член на катедра „Административноправни науки“</p> 	<p>Преподавател по финансово и данъчно право в Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, Катедра „Административноправни науки“ и Стопанския факултет на СУ. Била е Съветник в кабинета на Председателя на 40-то Народно събрание и кореспондент на НС по система за обмяна на информация по европейски въпроси между Парламентите на държавите членки на ЕС (www.IPEX.eu). През август-ноември 2014г. е била съветник в политическия кабинет на заместник министър-председателя по управление на средствата от ЕС. Ръководител на работна група за подготовка на проект на закон за управление на средствата от ЕСИФ. Има специализации в Т.М.С. Асър Институт, Хага, Холандия (<i>T.M.S Asser Instituut</i>), Европейска Академия за Данъци, Икономика и Право, Берлин, Германия, Университет Оксфорд и др. Член на Софийска адвокатска колегия и Международна данъчна асоциация (IFA)-клон България. Дисертационен</p>

	<p>труд.”Финансови правни отношения в системата на публичните средства от Структурните и Кохезионния фондове на Европейския съюз”. Води лекционния курс по финансово право в магистърска програма „Финансов мениджмънт“ (съвместна програма с Университета Монтеско - Бордо 4, Франция).</p>
<p>Зорница Русинова, Заместник -министър на труда и социалната политика, МТСП</p> 	<p>От 19 ноември 2014 г. Зорница Русинова заема поста заместник – министър на труда и социалната политика. Зорница Русинова е магистър по международни икономически отношения от Университета за национално и световно стопанство. Притежава магистърска степен по българска филология и английска филология от Софийски университет „Св. Климент Охридски“. Зорница Русинова е заемала ръководни длъжности в Министерство на труда и социалната политика и в Министерство на държавната администрация и административната реформа в периода 2007 – 2012 година. Притежава дългогодишен опит в управление на програми и проекти, натрупан в Програмата на ООН за развитие, Американската агенция за международно развитие и Българо-швейцарска програма за сътрудничество. Заема поста заместник –министър на труда и социалната политика (март 2012 – март 2013г.), отговарящ за политиката на пазара на труда, международни отношения, трудовото и социалното право, доходите и демографски политики и международните и европейските програми за финансиране. Под нейно ръководство са били Агенция по заетостта, Управляващият орган на Оперативна Програма „Развитие на човешките ресурси 201“, проект "Красива</p>

	<p>България". Владее писмено и говоримо английски и руски език.</p>
<p>Карина Караиванова, заместник -министър на финансите, МФ</p> 	<p>Магистър по финанси и банково дело, СУ "Св. Климент Охридски", Стопански факултет. Бакалавър по икономика, СУ "Св. Климент Охридски", Стопански факултет. Получила е допълнителна квалификация в различни образователни институции в Ирландия, Холандия, Япония и България. Карина Караиванова има познания и опит в системите за финансово управление и контрол в частния и публичните сектори; управление на проектния цикъл; областта на обществените поръчки и оценка на проекти, финансирани от ЕС; процеса на преминаване към разширено децентрализирано управление по програмите ФАР и ИСПА в България; финансовия контрол и управление на проекти, съфинансирани от Структурните и Кохезионния фондове на ЕС; управление на персонала. От февруари 2003 г. е в дирекция „Национален фонд“ на Министерството на финансите като последователно заема позициите експерт, началник на отдел и директор.</p> <p>Тя е директор на дирекция „Национален фонд“ от началото на 2011 г., с прекъсване в периода декември 2012 - февруари 2013 г., когато е била заместник-министър.</p> <p>Заместник-министър на финансите е от ноември 2014 г. При изпълнение на своите задължения заместник-министър Карина Караиванова се подпомага от дирекциите „Държавен дълг и финансови пазари“, „Национален фонд“, „Международни</p>

	<p>финансови институции и сътрудничество", „Икономическа и финансова политика" и „Държавни помощи и реален сектор“.</p> <p>Свободно владее английски език.</p>
<p>Иво Кациров, главен секретар на Агенция за обществени поръчки, МФ</p> 	
<p>Димитър Елков, CIA, CRISC началник отдел Сметна палата</p> 	<p>Магистър по финанси от Икономически университет – Варна.</p> <p>Магистър по право от Софийски университет „Св. Климент Охридски“, специализации по правораздаване, публична администрация и международно право и международни отношения.</p> <p>Специализация по управление на публичните разходи от Института по управленско счетоводство и финанси, Ню Делхи.</p> <p>Притежава международно признати сертификати. Сертифициран вътрешен одитор (CIA), The Institute of Internal Auditors (IIA, Inc.). Сертифициран в риска и контрола на информационните системи (CRISC), ISACA.</p> <p>Сертифициран външен оценител на качеството на вътрешния одит. Сертифициран вътрешен одитор в публичния сектор.</p> <p>Професионални интереси и опит в областта на одита на изпълнението, вътрешния одит, управлението, управлението на риска и контрола,</p>

	<p>публичните финанси, контрол и одит на програми, съфинансирани от структурните и инвестиционните фондове, правна рамка за управление на ЕСИФ.</p> <p>Заемал последователно позициите експерт, вътрешен одитор, главен вътрешен одитор, старши и главен одитор. Ръководител на одитни екипи по одити на администрирането на нередности, на развитието на електронно управление, на подготовката за новия програмен период и др.</p> <p>От май 2015 заема длъжността началник на отдел „Одит на изпълнението на средства от ЕС“. Основните задължения са свързани с планиране, координиране и контролиране осъществяването на одитната дейност, вкл. осъществяване контрол на качеството при планирането, изпълнението и докладването на одитите.</p> <p>Член на ИСАКА, на Института на вътрешните одитори и на Менса.</p>
<p>Адв. Петя Иванова</p> 	<p>Завършва право в Юридическия факултет на Софийския университет «Св. Климент Охридски». Работила е в търговска банка, Министерство на финансите и Агенцията за държавни вземания. Участвала е в разработването на множество законови и подзаконовни нормативни актове в областта на финансовото право, и в процеса по хармонизиране на българското законодателство с европейското право и практика.</p> <p>Автор е на книгата „Обезпечаване и събиране на публични и частни държавни и общински вземания“, издателство Сиела, 2010г. и 2012г. и на статии по въпроси на финансовото право и принудителното събиране на</p>

	<p>вземания, държавните помощи, администриране на нередности и измами с европейски средства и др. в списания „Правен свят“, „Принудително изпълнение“, „Норма“ и др. Участва като лектор в многобройни лекционни курсове, семинари и обучения в областта на финансовото и гражданското право и процес, принудителното изпълнение на публични и частни държавни вземания, включително и възстановяване на неправомерно усвоени средства по европейски програми и борбата с нередностите с европейски средства, производство по несъстоятелност, АПК, държавни помощи, в областта на финансовото управление и контрол и др.</p>
<p>Борис Якимов-УО ОПРЧР</p> 	<p>От месец февруари 2011 г. е експерт в отдел „Предоставяне на безвъзмездна финансова помощ“, главна дирекция „Европейски фондове, международни програми и проекти“, Министерство на труда и социалната политика - УО на ОП „Развитие на човешките ресурси“;</p> <p>Контактно лице по държавните помощи за Министерство на труда и социалната политика;</p> <p>Магистър по „Право“, Софийски университет „Св. Климент Охридски“.</p> <p><u>Има специализации по:</u></p> <p>„Държавна помощ в Европейския съюз“ - Европейски институт за публична администрация, Маастрихт, Холандия;</p> <p>„Държавни помощи. Режим на държавните помощи – приложимост в контекста на фондовете на ЕС“, Школа по публични финанси, София;</p> <p>„Обществени поръчки, публично-частни партньорства и концесии в рамките на ЕС“, Европейски институт</p>

	<p>за публична администрация;</p> <p>„Управление на Фондовете на ЕС“, Европейски обучителен център, Париж, Франция;</p> <p>„Финансови инструменти на ЕС“, Рим, Италия.</p>
<p>Соня Янкулова, съдия Върховен административен съд</p>	
<p>Д-р Розалина Козлева</p> 	<p>Доктор по икономика, завършила Московския институт по народно стопанство и има 23-годишен професионален опит. В периода 1996-1997 г като финансов съветник в отдел Концесии на Министерски съвет тя е един от първите експерти работещи в областта на концесиите. От 1998 г работи като асоцииран консултант към консултантите Ernst & Young и ЕСА, Великобритания. Г-жа Козлева е консултант на Държавна комисия за енергийно и водно регулиране и лектор в Софийски университет по Проектно оценяване в инфраструктурата и енергетиката. Тя е член на Контролния съвет на Българска минно-геоложка камара.</p>
<p>Ас.Ирена Младенова</p> 	<p>Ирена е старши мениджър в консултантската практика на PwC България. Преди това е работила 4 години в публичния сектор – като съветник в Министерство на икономиката, енергетиката и туризма, а след това в икономическия екип на Администрацията на Президента, с фокус върху конкурентоспособност, предприемачество, иновации, инвестиции, енергийна ефективност. Била е заместник-министър на Министерство на икономиката, енергетиката и туризма (март-май 2013 г.) и Министерство на икономиката и енергетиката (август-ноември 2014 г.)</p>

в служебните правителства, като е била ръководител на управляващия орган на ОП Конкурентоспособност и председател на инвестиционния комитет на Джереми.

Ирена е работила 5 години в международната консултантска фирма А.Т. Kearney и има опит в консултирането на големи компании в хранително-вкусовата промишленост, потребителски стоки, финансов сектор и публичен сектор в Източна Европа.

Ирена има магистърска степен по Стратегическо управление (СУ Св. Климент Охридски, Стопански факултет) и магистърска степен по банково дело и предприемачество (MasterBE Business School, Италия). Тя е асистент в Стопански факултет и води семинарни занятия по Маркетинг, Организационна промяна и организационно развитие, Стартиране на нов бизнес.